

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta
Katedra filozofie a spol. věd

Posudek vedoucího/oponenta bakalářské práce *nehodící se škrtně

Jméno autora/ky	Martina Šolcová				
Název práce	Descartova metodická skepse				
Studijní obor	Filozofie				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Hynek Janoušek, Ph.D.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Ladislav Koreň, PhD.				
Konzultant práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)					
Rok obhajoby	2021				
Rozsah práce (počet stran vlastního textu + přílohy zvlášť):					
Obrazová příloha	ano - ne	Tabulky a grafy	ano - ne	Další přílohy	ano - ne

Použitá literatura (počet): 28

Hodnocení cíle/ů práce

(charakteristika cíle, způsob jeho stanovení, užitečnost cíle, slovně)

Obsah, cíle:

Témou práce je Descartova metodická pochybnost. Cílem je uviesť túto metódu do historických súvislostí, objasniť jej povahu a význam (vliv na ďalšie postavy tradície). Súčasne autorka ku koncu venuje pozornosť aj Descartovým názorom na vzťah medzi mysľou a telom.

Zhodnotenie:

V prvej časti práce autorka venuje snáď až príliš veľa stránok historickému rámovaniu. A s týmto materiálom pracuje dosť selektívne. Napr. výklad pyrrhónskej školy sa mi zdá prehnane akcentovaný a miestami i nepresný alebo nekoherentný (opakovane sa napr. týmto skeptikom pripisujú určité „tvrdenia“, hoci sa súčasne píše, že sa vzdávali súdu/tvrdení, vrátane napr. súdu, že poznanie nie je možné). Nie je ani jasná rola dialektická skeptických úvah v Descartovom diele. Descartes samozrejme využíva tradičné skeptické stratégie (aj pod vlivom de Montaigna, ktorého autorka správne zmieňuje). Považuje ich síce za účinné, pokiaľ je ich terčom niečo ako veľmi naivný empirizmus, avšak v danej dobe vlivné Aristotelíanske koncepcie poznania môžu mať odpovede na také skeptické trópy (ostatne už Aristotelés sám mnohé z nich anticipuje a ponúka aj nejaké odpovede). Niektoré ostatne sám Descartes v 1. meditácii naznačuje (napr. zmyslové vnemy sú zdrojom poznania keď fungujú normálne, v dobrých pozorovacích podmienkach, apod.). Descartes samozrejme nie je skeptikom. Jeho systematická pochybnosť (teoretická možnosť, že sme bytosti s radikálne nespoľahlivými kognitívnymi schopnosťami – napr. že nás tak stvoril Boh alebo nejaké menej dokonalé procesy/príčiny, alebo že nás systematicky manipuluje veľmi mocný ale zlomyseľný

démon) je jeho inováciou a poslúži mu k zdôvodneniu jeho vlastnej formy racionalizmu: fundamentálne základy (istého) poznania musia byť jasné a rozlíšené obsahy čistého intelektu. Okrem *Cogita* sú to ideje *mysliacej substancie*, *rozpriestranenej substancie* a dokonalého/nekonečného *Boha*.

Tento racionalistický aspekt v práci nejakým spôsobom je. Avšak dialektika 1. a 2. meditácie je autorkou značne zjednodušená. V jej výklade autorky absentujú kľúčové kroky:

- prečo sa v 1. meditácii vôbec zavádza argument z neexistencie kritéria odlišujúceho sen od bdenia?
- prečo Descartes na konci 1. meditácie začína uvažovať o možnosti klamúceho démona a neostane len u možnosti, že by nás mohol systematicky klamať všemohúci Boh?
- prečo Descartes zrazu na začiatku 3. Meditácie vracia do hry možnosť, že sa mýlíme i v tom, čo jasne a rozlíšene chápeme? Ako s týmto súvisí jeho dôkaz Boha? Aké sú v tomto bode známe námietky jeho oponentov, a ako na ne Descartes reaguje? Čo je vobec podstatou jeho koncepcie, že základom skutočného poznania sú jasné a rozlíšené ideje? Akú rolu v tomto hrá podľa neho súd/voľa? Čím vysvetľuje fakt omylu ?

V kľúčovej časti o Descartovej teórii poznania v podstate autorka podáva akýsi dlhší (a málo štrukturovaný) referát o Descartesových meditáciách. Výsledný dojem z práce je ten, že autorka si dala určitú námahu zmapovať tému, avšak nie vždy ju dokázala uspokojivým spôsobom uchopiť. Vyloží približne správne *niektoré* známe časti Descartovej epistemológie, ale nejde do hĺbky.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metoda	ano	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná
Zpracování příloh	dobré	s výhradami	špatné

Zásadní připomínky k obsahové úrovni práce

Zásadní připomínky k formální úrovni práce

Odborný štýl práce je miestami nevybrúsený a vykazuje repetitívne sklony, výsledok je v konečnom dôsledku dobre čitateľný. Zásadnejšie však je, že kľúčová časť o Descartovej teórii poznania posobí ako dlhší (často málo štruktúrovaný) referát o Descartových meditáciách. Autorka sa ani nesnaží opraviť od formátu „osobného“ prístupu, ktorý bol Descartom zjavne zvolený z literárno-didaktických dôvodov.

Otázky k obhajobe práce

- prečo sa napr. v 1. meditácii vôbec zavádza argument z neexistencie kritéria odlišujúceho sen od bdenia?

- prečo Descartes na konci 1. meditácie začína uvažovať o možnosti klamúceho démona a neostane len u možnosti, že by nás mohol systematicky klamať všemohúci Boh?

- prečo Descartes zrazu na začiatku 3. Meditácie vracia do hry možnosť, že sa mýlíme i v tom, čo jasne a rozlíšene vnímame? Ako s týmto súvisí jeho dôkaz Boha? Aké sú v tomto bode známe námietky jeho oponentov a ako na ne Descartes reaguje? Čo je vobec podstatou jeho koncepcie, že základom skutočného poznania sú jasné a rozlíšené ideje? Akú rolu v tomto hrá podľa neho súd/voľa? Čím vysvetľuje fakt omylu ?

10.1.2021, Hradec Králové

.....
datum a miesto

Ladislav Koreň

.....
podpis autora posudku